

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

Habilitační práce

Oponent

**Pracoviště oponenta,
instituce**

PhDr. Martin Schacherl, Ph.D.

Vybrané tendence stylu současných odborných textů

doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.

Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra
českého jazyka

Oponentský posudek habilitační práce Martina Schacherla

Vybrané tendence stylu současných odborných textů

Věcná kritéria

Habilitační práce je tvořena osmi studii, jež se věnují postupně terminologickým a lexikálním otázkám výstavby vybraných monografií různých odvětví vědy, vybraným kvantitativním charakteristikám jejich syntaxe (jako je např. délka věty a souvětí nebo jejich vzájemný poměr), postavení a funkci přísudku, funkci otázky v odborném textu, prostředkům vyjadřování odbornosti (zejména přirovnání, metafoře a metonymii), prostředkům frazeologie a idiomatiky, funkci kongruentního atributu a výrazovým aktualizacím v uvozovkách. Tím pokrývá značnou část jazykových charakteristik teoretického odborného stylu.

Je třeba vyslovit uznání nad množstvím a charakterem materiálu, které uchazeč pro svou habilitační práci zpracoval. Seznámila jsem se s většinou knih, jež recipoval, a konstatuji, že vykonal mnoho práce na aktuálním úseku stylistiky, a to prostřednictvím analýzy 5 000 stran (habilitační práce, s. 22) odborného, často vysoce specializovaného a čtenářsky náročného textu. Ačkoliv mám k habilitační práci některé připomínky, neměly by snižovat pracnost a důslednost provedených expertíz ani jejich přínos k důležitým otázkám stylistiky. Velmi také oceňuji, že autor si některých limit svého výzkumu je vědom a sebekriticky je přiznává (viz např. poznámku o autorském plurálu na s. 59).

Z hlavních poznatků lze zejména vyzdvihnout skutečnost, že analýzy potvrdily déletrvající trend k internacionalizaci terminologie (s oborově příznakovou odchylkou u historických, resp. uměnovědných monografií), naopak relativizovaly dříve traktovaný názor o složitosti syntaxe odborných textů (viz literatura citovaná níže). Zajímavé je nepochybně zjištění o převažujícím výskytu verbonominálních predikátů, snad až trochu překvapivě se referuje o nízkém výskytu modálních sloves, a naopak převažujícím kategorickým způsobu prezentace obsahu. Jako prostředek kontaktu s recipientem byly identifikovány tzv. formální tázací věty, mající ovšem rozličné komunikační funkce, podobně jako byly identifikovány méně typické tropické a frazematické jazykové prostředky či funkce kongruentního atributu, které jsou využívány i jako prostředek výrazové aktualizace či jako prostředek funkce emotivní. Nepřekvapivě se z analyzovaného vzorku jazykově vyčleňují monografie společenských a humanitních oborů, a to zejména vyšší mírou akceptability a aktualizace výkladu (např. pomocí uvozovek jsou zde signalizovány rétorické figury, jako je ironie).

Potvrdil se i dominantní rys odborných textů, tedy užívání autorského plurálu, naopak rychlejší průnik tzv. anglosaského stylu, který bych sama na základě sledování vývoje odborné komunikace po roce 1989 očekávala, analýzy neukázaly.

1 Relevantnost tématu pro daný obor

Habilitační práce se ústrojně vřazuje do současných stylistických bádání, která se věnují dynamickým proměnám stylu posledních období, resp. šířeji i úvahám o proměnách komunikace vůbec. Bádání v dané oblasti pokračují i v bezprostřední současnosti, viz studie, které vznikly až po odevzdání habilitační práce, jako je např. (Šandová Kozubíková, 2019). Relevance habilitační práce je tedy nade všechny pochyby. Co se týče citační stopy práce, o knize bylo již dříve pozitivně referováno (např. Křístek, 2018).

2 Preciznost, jasnost a zřetelnost formulace problému

Výzkumný problém je formulován pochopitelně, ačkoliv z hlediska výstavby textu je poněkud matoucí porůznu roztroušené vymezování *cílů* (s. 7), *záměrů* (s. 10), různých

podobných reformulací typu kniha se věnuje (s. 10), snaží se doložit, potvrdit, vyvrátit (s. 11), praktická část je zaměřena (s. 13) apod. Této pasáži by prospěla přehlednější struktura a koncentrace cílových kategorií na jenom místě.

3 Přínos práce a srovnání s badatelským okolím domácím i zahraničním

3.1 Téma je aktuální z hlediska definování vybraných charakteristik vědeckého diskursu (sféry odborné komunikace), a to především svým precizním a důkladným soustředěním na vybrané aspekty jazykové stránky teoretických vědeckých monografií, zejména jejich lexika (termíny, frazémy, tropy apod.), výběrově syntaxe.

3.2 Habilitační práce se referenčně hlásí spíše k tradicím domácího badatelského prostředí, nicméně jistě může být k užítku i zahraničním badatelům, kteří se dynamickým vývojem současného vědeckého diskursu zabývají (např. tematice metafory ve vědeckých textech je v poslední době v zahraničí věnována nepřehlédnutelná pozornost). Dle mého soudu by více mohla komunikovat se současnou domácí i zahraniční literaturou (viz níže), ale chápu, že autorovi šlo primárně o synchronní empirický výzkum.

3.3 Teoretická část se spolehlivě opírá o základní domácí literaturu; jednotlivé dílčí kapitoly části praktické sekundární literaturu registrují v míře menší. Zde chybí zejména nejnovější úvahy shrnuté v monografii *Stylistika mluvené a psané češtiny* (Hoffmannová, J. a kol., 2016). Předkládanou habilitační práci je možno dokonce chápat jako jistý její autonomní komplement, neboť podstatně rozvíjí úvahy tam naznačené, zejm. v kapitole *Sféra odborné komunikace* (Kaderka, 2016, tam srov. např. pasáž o referenčních výrazových prostředcích, pojednávající podobně jako autor habilitační práce např. o úloze rétorických tropů při budování „myšlenkového světa vědecké teorie“, *ibid.*, s. 203). K dílčím sledovaným oblastem lze jmenovat např. výborný článek I. Bozděchové o obrazných pojmenováních v lékařských vědách (Bozděchová, 2006, a četné další autorčiny studie k tématu). Pokud se přímo pojednává o internacionalizaci lékařské terminologie, tak snad není možno pominout studii téže autorky *Projevy internacionalizace v současné české odborné komunikaci, zejména lékařské* (Bozděchová, 2009). Výrazný podíl české terminologie v monografiích meteorologických oborů (habilitační práce, s. 34) by se snad dal vysvětlit vývojem tohoto pojmosloví (srov. Krška, 2014, a jiné) a ve výčtu by se dalo pokračovat. Přihlédnout by bylo možno i k značnému množství literatury věnující se metafoře (nejen) v odborných textech (ze zahraničních např. Knudsen, 2003).

Metodologická a formální kritéria

1 Adekvátnost zvolené metody

Výzkumný design habilitační práce bychom mohli označit za smíšený – obsahuje jak kvantitativně, tak kvalitativně zaměřené výzkumné přístupy. Obecně lze konstatovat, že ke kapitolám postaveným na kvantitativní analýze lze mít jisté připomínky, naopak kapitoly orientované spíše kvalitativně přinášejí propracovanější interpretace a vyznívají přesvědčivěji.

1. 1 Cílem práce je „upozornit na aktuální tendence stylu současné česky psané teoretické odborné komunikace“ a na reprezentativním vzorku vybraných monografií „doložit (ne)přítomnost jazykových aktualizací“, kterými autoři monografií záměrně narušují „relativní úplnost, přesnost a jasnost“, resp. „stylovou a emocionální neutralitu odborného vyjádření“ (habilitační práce, s. 7). V souladu s klasifikací oborů GAČR rozděluje analyzované monografie do 5 oblastí: (1) technické vědy, (2) vědy o neživé přírodě, (3) lékařské a biologické vědy, (4) společenské a humanitní vědy, (5) zemědělské a biologicko-

environmentální vědy. Toto rozdělení je jistě legitimní, ačkoliv z mého pohledu je poněkud mechanické.

1.2 Metodologicky se při určování příznakovosti jazykového prostředku autor řídí postupem, jež vymezil Křístek (2005). V souladu s Křístkem také ověřuje nabyté doklady vedle korpusových zdrojů mimo jiné ve výkladových slovnících „současné češtiny“, především SSČ, SSJČ a výjimečně i PSJČ. Dlužno říci, že SSJČ, tím méně PSJČ bych pro zvolený účel použila jen s velkou ostražitostí, neboť komentují slovní zásobu z hlediska příznakovosti jazykového prostředku v době vzniku slovníků v souladu s tehdejší jazykovou normou (tzn. PSJČ 1935–1957, SSJČ 1960–1971), byť rozumím tomu, že za nepřítomnosti moderního výkladového slovníku současné češtiny byla úloha badatele ztížena.

1.2 Co se týče výzkumného vzorku analyzovaných monografií, je jasně srozumitelné časové hledisko (2006–2013), snad jen s poznámkou, jíž si je ale autor nepochybně vědom, že neplatí bezprostředně následující zpřesnění „omezeně vědecká monologická česká monografická komunikace posledních zhruba 10 let“ (s. 22).

1.3 Méně srozumitelně jsou pak vysvětlena kritéria výběru výzkumného vzorku monografií. Autor jako primární kritérium uvádí „publikace s vysokou erudicí v oboru“ (s. 22 habilitační práce) – jak byla tato erudice zjišťována? V analyzovaném období jistě všechna jmenovaná prestižní nakladatelství vydala více vysoce erudovaných monografií.

Podle toho, jak je proces tvorby výzkumného vzorku popsán, obávám se, je nutno jej označit za subjektivní. I takovou analýzu lze jistě provést, ale mám za to, že nelze mít přílišné ambice, co se vyslovování obecnějších závěrů týče. Prosim proto o dovysvětlení, jaká metodologická kritéria byla při tvorbě výzkumného vzorku zohledněna, aby bylo dosaženo jeho všestranné reprezentativnosti.

1.4 Uchazeč se cíleně snaží odhlížet od vlivu subjektivních slohotvorných činitelů, nejsem si však jista, zda je to pro zvolený účel zcela možné (k analýzám byly vybrány kolektivní monografie, ve kterých „existuje předpoklad, že je oslaben vliv subjektivních slohotvorných faktorů“, s. 22). Jedná se např. o zohlednění věku autora, jež uchazeč spíše odmítá (s. 23). V korpusu se tak ocitají publikace s věkovým průměrem autorů cca 79 let (*Geologická minulost České republiky*) na jedné straně a s věkovým průměrem cca 41 let (*Evoluční hardware*) na straně druhé, což je diskrepance podstatná. Kladu si tedy otázku, a prosím, aby na ni uchazeč při přednášce odpověděl, zda by věkové kritérium a s tím související (možná) ustálenost autorského jazyka (příp. další subjektivní činitelé) neměly být při tvorbě vzorku naopak jedním z kritérií primárních.

1.5 Podobně uvažuji o tom, zda na jazyk publikace nemá vliv i zaměření na adresáta, a tudíž její akceptabilita: např. od adresáta monografie *Kouzlo čísel* se dle popisu očekává nižší úroveň znalostí než od adresáta monografie *Klinická nefrologie* nebo „studijní příručky“ *Politický systém České republiky* (s. 27). Už na vstupu u produktora se tudíž počítalo s různým typem adresáta, čemuž mohl/nemusel být přizpůsoben jazykový styl – proto také už na první pohled je styl knihy *Kouzlo čísel* (a nakonec i její název) podstatně přístupnější než styl *Klinické nefrologie*.

Že je tato otázka oprávněná, dokládá sám uchazeč např. na s. 35, kde konstatuje, že v matematické monografii „zaujímá významné postavení česká terminologie“. Lze vyslovit domněnku, že jedním z důvodů může být právě ohled k adresátovi, jímž má být poučený laik, kterému k porozumění postačí základy středoškolské matematiky: „Předpokládáme pouze, že čtenář je seznámen se základními pravidly aritmetiky a že mu nečiní potíže algebraické úpravy.“ (analyzovaná publikace *Kouzlo čísel*, s. 11). Podobně vliv „osobnosti“ autora zvažuje uchazeč na s. 36 nebo s. 37 (a nakonec i v anotacích knih).

Z těchto důvodů mě zajímá uchazečův názor, nakolik se mu podařilo dosáhnout homogenního, a tudíž srovnatelného výzkumného vzorku (přestože je patrné, že nad tímto faktorem zodpovědně přemýšlel, srov. na s. 23).

1.6 Zamýšlím se také nad tím, nakolik lze výzkumný vzorek 11 knih (2–3 knihy z každé oblasti) pokládat za kvantitativně reprezentativní k vyslovování generalizací pro jednotlivé vědní oblasti jako celky (srov. např. na s. 157 tabulka pro „lékařské a biologické vědy“, „společenské a humanitní vědy“ apod., s. 158). Mám za to, že na základě stávajícího vzorku knih (bez ohledu na počet celkově analyzovaných stránek) nelze usuzovat na jazyk „oborů“ (srov. např. na s. 100 habilitační práce: „matematické obory charakterizuje nejvýrazněji stručnost a sevřenost vyjádření“), nýbrž právě a jen na styl jednotlivých knih, resp. kapitol. V některých případech se jedná o kolektivní monografie atomizovaného typu, např. kniha *Klinická nefrologie* obsahuje 19 hlavních (spolu)autorských kapitol, tedy 19 různých (spolu)autorských jazyků – tím sice představuje jistě reprezentativnější vhléd do současného medicínského diskursu, avšak opět pravděpodobně pouze nefrologického (podobně tak např. i monografie *Umění české reformace*).

Tím není řečeno, že je habilitační práce méně cenná, je však třeba přesně si uvědomit její případná omezení. Moje otázka v tomto bodě proto směřuje k možnostem/míře generalizace na základě analyzovaného materiálu.

1.7 Za problematičtější místo habilitační práce pokládám kapitolu věnující se kvantitativním analýzám vybraných syntaktických fenoménů (s. 39n.). U frekvenčních analýz bych uvítala přesný popis výzkumné techniky a konkretizaci četností sledovaných charakteristik. S tím souvisí připomínka ke zpracování grafů, u nichž chybí legenda, popis, respektive další statistické údaje, takže nelze poznat ani to, jaký procentní podíl / z jakého celku se počítá. Obávám se, že nedostatečný popis výsledků kvantitativního výzkumu, resp. neadekvátní popis grafů, lze akceptovat jen s obtížemi.

Pokud se budu věnovat parametru „délka věty“, pak jsem nucena konstatovat, že ani z výkladu na s. 15, ani z kapitoly na s. 39n. není zcela jasné, jakou technikou byla délka věty měřena („do vzorku byl vybrán z každé monografie úsek textu o délce 2000 grafických slov“, s. 15, vs. „frekvenční analýza je založena na lineárním rozměru věty složeném z gramatických slov“ (? – M. Š.), s. 41) a proč nejsou konkrétně uvedena kvantifikační zjištění pro „nejkratší větu“, „nejkratší souvětí“ apod. V tomto duchu by bylo možno pokračovat, srov. např. na s. 45 zjištění „Nejvyšší počet různých spojek měly lékařské obory...“, na s. 49 „Zastoupení infinitivu je nízké...“ apod. Jsem toho názoru, že doplněním kvantifikačních údajů by hodnota práce ještě vzrostla.

Podobně na s. 44 není jasné, jakou metodou uchazeč dospěl k zjištění, že „bylo excerpováno v technických oborech s matematikou 26,7 vztažných zájmen, [...] v humanitních oborech 26,5 ... atd.“, resp. co tento údaj vůbec znamená.

Přitom by v tomto ohledu bylo jistě možno využít sekundární literatury. Zde bych připomněla nejen starší práce Klimešovy (např. 1975, 1976) nebo Uhlířové (1971), které se věnují přímo délce věty, což je jedním z ústředních témat této kapitoly, z novějších pak samozřejmě práce Radka Čecha z Ostravské univerzity; kvantitativním analýzám textu se věnuje i řada disertačních prací (Benešová, 2011) apod.

1.8 Na s. 37 a podobně na s. 97 se uvádí, že: „Jazyk současné česky psané odborné komunikace je v lexiku charakteristický výrazným směřováním k terminologizaci a internacionalizaci neutrálního spisovného jazyka.“ To by znamenalo, že existuje výchozí referenční bod, ať už primární zdroj, či sekundární literatura, k němuž se popisovaný vývoj

vztahuje. Výzkum ovšem není koncipován diachronně, proto by bylo dobře toto zjištění blíže vysvětlit.

1.9 Z grafu na straně 57 není jasné, kdy se počítá s výpovědí s komunikační funkcí otázky a kdy s tázací větou např. s komunikační funkcí výzvy apod.

1.10 K jinak poutavé kapitole věnované metafoře by mě zajímalo, proč autor nepracuje s některými novějšími výzkumy teorie metafory, resp. s metaforickými konceptualizacemi – v literatuře nalézám jen několik sice dosud platných, ale přece jen starších prací.

K Závěru: Autor často pracuje s argumenty typu „tradiční představy o syntaktické složitosti odborného projevu... se neprokázaly“ (s. 98). Uvítala bych vyšší míru intertextovosti k dřívě zveřejněným publikacím, které by podobným konstatacím dodaly potřebnou autoritu – v tomto konkrétním případě mám na mysli např. titul Čechová a kol., 2003, s. 182–183 (podobně např. „obecně se soudí“, s. 104 apod.).

2 Úroveň zpracování

Úroveň zpracování je velmi dobrá, práce se vyznačuje kultivovaným jazykem a striktně neutrálním odborným vyjadřováním. Jedinou výhradu mám ke statistickému zpracování kvantitativní analýzy, k výpovědní hodnotě uveřejněných grafů (prezentaci výsledků, o tom již výše) a občasně stylistické neobratnosti, viz níže.

3 Naplnění formálních (jazykových, citačních aj.) požadavků

3.1 Obdržela jsem k posouzení dvě verze habilitační práce, českou verzi v běžné kroužkové vazbě, označenou přízviskem *habilitační práce* (2018), a anglickou verzi z roku 2018, jež je vystavena na webu MU (<https://www.muni.cz/lide/44780-martin-schacherl/kvalifikace>). Tyto práce však nejsou zcela stejné (viz např. v habilitační práci chybějící titul Schacherl, 2017, *Expressional accentuations...* s. 212 habilitační práce versus s. 210 anglického originálu). Posuzovala jsem proto verzi s přízviskem *habilitační práce*.

3.2 Habilitační práce dozajista vychází z dlouholetého odborného zájmu uchazeče. Na to usuzuji zejména z faktu, že názvy kapitol mají velmi podobné anebo shodné nadpisy, jako jsou názvy uchazečových dříve uveřejněných prací (srov. Obsah a soupis literatury na straně 212). Práce jsou uvedeny v soupisu literatury, v textu pak již odkazy na ně nejsou (mám na mysli namátkou korespondenci mezi textem na s. 88–89 habilitační práce a textem na s. 307–308 dříve publikované studie *Expressional accentuations in quotes as applied in Czech scientific and theoretical texts*, 2017 – je uvedena v anglické verzi).

Uvítala bych proto, kdyby uchazeč při habilitační přednášce projasnil vztah mezi habilitační prací a svými dříve publikovanými studiemi.

3.3 U uváděných dokladů mi zásadně chybí citační odkaz k excerpovaným publikacím (např. na s. 30).

3.4 Vysoká úroveň habilitačního řízení jistě nepředpokládá, že oponent bude vypočítávat všechny detaily jazykového a stylistického rázu. Jedná se ostatně jen o drobnosti, jako je např. překlep (*Synttactic, zkratka doc. ve větě psána s velkým písmenem, s. 27, opakované psaní *spojka *podřadící*, přísudek sponově substantivní a sponově adjektivní bych raději psala s pomlčkou, s. 50, značka pro procenta se píše odděleně od číselné hodnoty, s. 58, **neexpresivnost*, s. 71), ojedinělé zaměňování pomlčky a spojovníku (s. 30), občasně stylisticky nesrozumitelné formulace, jako je již výše zmíněná „omezeně vědecká

komunikace“ či konstatace „Měřenou délkou věty jednoduché, souvětí i jednotlivé věty v souvětí (? – M. Š.) je délková jednotka od tečky k tečce“, s. 16.

Někdy se autor opakuje – srov. sdělení o převaze české terminologie v matematické monografii na s. 34, s. 35 a s. 37.

3.5 Místy je text poněkud rozvláčný a trpí mnohomluvností, což snižuje čtenářský komfort: např. druhý odstavec na s. 39 buď jinými slovy replikuje tutéž informaci, nebo by zasloužil zkrátit a zpřehlednit.

Neexplicitností je snad nejvíce zatížena kapitola *Vybrané kvantitativní charakteristiky syntaktické stavby*... Uvedu příklad:

„V celém korpusu odborných textů nepřevládají přívlastkové vedlejší věty jen v monografii z matematických věd, ve kterých jsou nejfrekventovanější vedlejší věty příslovečné, následované vedlejšími větami předmětnými. Dále následují vedlejší věty příslovečné a vedlejší věty předmětné (podtrhla M. Š.), u technických oborů v obráceném pořadí, tzn. vedlejší věty předmětné a vedlejší věty příslovečné. Frekvence příslovečných vět může být překvapivá, jejich nižší frekvenci lze vysvětlit i faktem, že se dají vyjadřovat i lexikálně.“ (s. 44)

Vedle nejasnosti výkladu (viz podtržená místa) sdělení vyznívá v tom smyslu, jako by se jiné věty vedlejší „nedaly vyjadřovat lexikálně“ (raději snad nevětně, člensky?).

Sdělení na s. 40 při nejlepší vůli nerozumím, zdá se mi, že zde autor odporuje.

3.6 Připomínky formální

V případě publikací vydaných v témže roce bývá zvykem označovat vročení jednotlivých prací indexy (proti tomu srov. výčet autorových publikací na s. 212). Dále u seznamu literatury nerozumím korespondenci římského číslování a číslování kapitol v textu.

K poznámce pod čarou na s. 9: Kapitulu M. Krčmové v knize *Současná stylistika* nelze citovat „In: Krčmová, *Současná stylistika* (2008, s. 208–215).“

4 Závěr

Habilitační práce splňuje požadavky standardně kladené na úroveň habilitačních prací v oboru český jazyk.

Literatura:

- BENEŠOVÁ, Martina. *Kvantitativní analýza textu se zvláštním zřetelem k analýze fraktální* [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/p19fdf/>>.
Doktorská disertační práce. Olomouc: Filozofická fakulta Univerzity Palackého. Školitel prof. RNDr. dr hab. Jan Andres, DSc.
- BOZDĚCHOVÁ, I. (2006). Morbus professionalis (K motivovanosti českých názvů nemocí). *Naše řeč*, 89(3), s. 113–122.
- BOZDĚCHOVÁ, I. (2009). Projevy internacionalizace v současné české odborné komunikaci, zejména lékařské. In *Przejawy internacjonalizacji w językach słowiańskich*. Siedlce: Wydawnictwo akademii Podlaskiej, s. 53–62.
- ČECHOVÁ, M., E. MINÁŘOVÁ, M. KRČMOVÁ, & J. CHLOUPEK. (2003). *Současná česká stylistika*. 1. vyd. Praha: ISV nakladatelství.

HOFFMANNOVÁ, J., J. HOMOLÁČ, E. CHVALOVSKÁ, L. JÍLKOVÁ, P. KADERKA, P. MAREŠ, & K. MRÁZKOVÁ. (2016). *Stylistika mluvené a psané češtiny*. 1. vyd. Praha: Academia.

KADERKA, P. (2016). Sféra odborné komunikace. In HOFFMANNOVÁ, J., J. HOMOLÁČ, E. CHVALOVSKÁ, L. JÍLKOVÁ, P. KADERKA, P. MAREŠ, & K. MRÁZKOVÁ, *Stylistika mluvené a psané češtiny*, s. 182–221. 1. vyd. Praha: Academia.

KLIMEŠ, L. (1975). Délka jednoduché věty v Počátcích českého básnictví, obzvláště prozodie. *Naše řeč*, 58(4), s. 200–205.

KLIMEŠ, L. (1976). Délka věty v Palackého Dějinách národu českého. *Slovo a slovesnost*, 37(4), s. 279–283.

KNUDSEN, S. (2003). Scientific Metaphors Going Public. *Journal of Pragmatics: An Interdisciplinary Journal of Language Studies* [online]. 35(8), 1247–1263 [cit. 2020-04-12]. DOI: 10.1016/S0378-2166(02)00187-X.

KRŠKA, K. (2014). K vývoji českého meteorologického názvosloví. *Meteorologické zprávy* [online], 67(1), s. 27–30. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z <<http://www.cmes.cz/cs/node/228>>.

KŘÍSTEK, M. (2015). Způsoby vymezení stylové příznakovosti v lexiku (na materiálu současné češtiny). *Linguistica ONLINE*, s. 1–8. [cit. 2020-03-17]. Dostupné z <<http://www.phil.muni.cz/linguistica/art/kristek/kri-007.pdf>>.

KŘÍSTEK, M. (2018). A new book on style of Czech scholarly texts. *Opera Slavica*, Masarykova univerzita, XXVIII(4), p. 73–75.

KŘÍŽEK, M., SOMER, L. & ŠOLCOVÁ, A. (2009). *Kouzlo čísel: od velkých objevů k aplikacím*. Vyd. 1. Praha: Academia.

ŠANDOVÁ KOZUBÍKOVÁ, J. (2019). Proměny českého akademického diskurzu během posledních padesáti let. *Časopis pro moderní filologii*, 101(1), s. 54–71.

UHLÍŘOVÁ, L. (1971). O délce věty. *Slovo a slovesnost*, 32(3), s. 232–240.

V Praze 17. 4. 2020

doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.